

li, saj je po Napoleonu obrnil smer ure nazaj. Ko je baron Franz von Uchatius izumil projektor slik v 1850-ih letih, ga je uporabljal za učenje balistike in ga prodal lokalnemu odrskemu čarovniku. Ko je Siegfried Marcus leta 1875 peljal svoj prvi avtomobil po dunajskih ulicah, ni prejel niti enega naročila. Ko so Dunajčani, prvi na svetu, leta 1880 ustanovili organiziran aviatični inštitut, ni tega opazil nihče; ko je, dvajset let kasneje, Wilhelm Kress skušal poleteti z letalom na bencinski pogon – dve leti pred Kitty Hawk – je padel in bil pozabljen. Nekoliko kasneje je bila na dunajski univerzi zavrnjena disertacija Hermanna Obertha o vesoljskih raketah. Kar pa zadeva dunajskega cesarja Franca Jožefa, je ta ostal skeptičen do telegrafa, telefona, tipkalnih strojev, električne razsvetljave in dvigal pozno v 1890-ta leta. Ni se vozil z avtomobilom, dokler ga ni – v njegovem šestdesetem letu vladanja – angleški Edvard VII. leta 1908 potisnil vanj. V zgodnjem obdobju njegovega vladanja so bile prepovedane celo železnice, saj bi lahko privedle do revolucije, njegova hči, princesa Stephanie, si je morala sama plačati gradnjo kopalnice v njegovi palači. Za Avstrijo se situacija ni prav dosti spremenila, odkar je Napoleon dedku Franca Jožefa odvzel naziv Svetega rimskega cesarja – dedku, ki ga je to spodbodlo, da je svoje kraljestvo imenoval 'od črvov razjedena hiša; vzemi ven en del, pa se lahko zgodi, da bo se bo vse drugo sesulo'.« (1997: 13–14)

Četudi se po vsem tem zdi, da je to nemogoč kraj za ustvarjalne in misleče ljudi, se je vseeno zgodilo prav to: Dunaj se je za kratek hip ustvarjalno razcvetel. Toda, nadaljuje Everdell:

»Dunaj ni bil nikdar sedež izvirnosti. Drug za drugim so vsi dunajski modernisti zašli v težave; od Sigmunda Freuda in Ludwiga Boltzmann pa do Arnolda Schoenberga, Arthurja Schnitzlerja, Adolfa Loosa, Oskarja Koschke, Erwina Schrödingerja in Ludwiga Wittgensteina. Naposled so vsi odšli. Kakor je povzel eden od njih: 'Ta Dunaj ima – kot dopolnilo drugih pomembnih lastnosti – izjemen talent, da svoje najbolj nadarjene ljudi daje v nič ali jih ponižuje'.« (1997: 14)

Na eni strani torej bije v oči nadarjenost dunajskih in srednjeevropskih posameznikov in posameznikov z intelektualno in spoznavno kapaciteto, na drugi pa popolna, docela birokratska nezainteresiranost oblasti v razmerju do njihovega obstoja in do njihovih dosežkov. Generacija »intelektualcev« *Jung Wien* nima družbenega prostora, znotraj katerega bi zarisala svoje kraje; nima oporišč za družbeni boj, razen notranjih (v sebi), zato svoja oporišča zgradi v samozadostnem registru estetike in nasproti (in proti) politično-državlanski udeležbi v javnem prostoru. Tudi zato je definicija intelektualcev v avstrijskem prostoru najbolj oddaljena od demokratičnega in v javni sferi vitalno udeleženega kritič-